

Rado Antolović
SAVRŠENA IZDAJA

Urednik
Korana Borović

Copyright © Rado Antolović 2026.
Copyright © IK Prometej, Novi Sad 2026.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača. Sva prava zadržana.

RADO ANTOLOVIĆ

**SAVRŠENA
IZDAJA**

PROMETEJ
Novi Sad

SADRŽAJ

I Ljubav viđena mojim očima.....	7
II Grom iz vedra neba	16
III Kad zaboli izdaja	26
IV Prva izdaja	44
V Bezuslovna ljubav.....	56
VI Japan	76
VII Dete	95
VIII Belgrade	109
IX Odvojeni životi.....	130
X Savršena izdaja Poslednji put.....	132
Završna reč U kraju je početak.....	142
Reč o autoru	145

I

~ Ljubav viđena mojim očima ~

Ljubav je sastavljena od jedne duše koja nastanjuje dva tela.

– Aristotel

Oduvek želim da zagrlim svet. Da se popnem na najviši vrh i čitavu Zemlju obujmim rukama; stisnem je toliko snažno da se čuje pucketanje kore; da izazovem tektonske promene; da pokrenem lavinu jednim jedinim zagrljajem. Želim, dok stojim na vrhu, sav vetar da se skupi u mene, da me šibaju mudrosti drevnih vremena i da ne razumem ni jednu jedinu reč osim one koja se može razumeti samo nutrinom, za koju nikakvo znanje nije potrebno osim titraja srca – želim da mi vetar priča o ljubavi.

A onda, kad sve priče stanu u moje uho, kad vetar završi baladu o legendama sa svih krajeva sveta, kad ne bude ničeg drugog osim ljubavi, želim da skočim u najdublji okean, da se potopim u modro i ja sam da postanem voda.

Stanovnik sam okeana. U svakoj kapi vidim so i sve dubine. Podsećaju me na prošle živote pirata, na pesmu moreplovaca, na moj život satkan od jedara, palube, kože ispucale od slanog vetra, na lepotu obzorja kada oko ne vidi ništa osim plavetnila – ono što sija na mestu gde se nebo i more spajaju u savršenu liniju, poput veštog poteza četkice divnog akvarela, gde se stapaju u jedno – to što sija to je ljubav.

Pitam se, možemo li razumeti početak, ako se neki kraj već nije desio? Da li nam se znanje ponavlja kao savršen krug, pa nikada nismo ni počeli niti ćemo ikada završiti? Kao zmija koja grize svoj rep, moćni Uroboros krije mudrost za kojom i mi žedamo i želimo stalno da se napajamo novim saznanjima, novim osećajem da smo celi, da smo potpuni, da smo našli deo koji nedostaje, jer smo čitav život osećali da fali nešto, od nas samih sačinjeno, a otrgnuto i poslato na drugi kraj sveta da se tražimo, lutamo, brodimo jedno za drugim osećajući magnetizam, koji je često suprotno naelektrisan, pa čak i kad se sretnemo, ne prepoznamo se i magneti se nespretno odbiju, odbace tela još dalje i dalje i dalje, pa, nakon jednog treptaja, nastavljamo potragu, ispustimo uzdah i krenemo ponovo sve iz početka.

Desi se da neko i odustane. Dođe do kraja i pre nego što je počeo, jer ne zna da ne postoji ni kraj ni početak. Sve je krug, ali i on može stati, i krug se može ispraviti i obgrliti, dobiti večni smisao, pa nećemo ni želeći da kružnica stane; sve je moguće kad nađemo – ljubav.

Sada kad u meni žive godine, a mladost me nije napustila jer se ne pokoravam vremenu, ali se prepuštam znanju, shvatam da je čovek od kad je na ovaj svet bačen i od kako je uzeo prvi gutljaj vode, spojio dlanove i načinio posudu, žedan ruke u vodu uronio da se lakše napije, pokušao da odgonetne ono što se na prvi pogled ne vidi, a oseća se punoćom postojanja – čovek od postanka pokušava da dokuči ljubav.

Odgonetanje nije dovoljno. Ljubav izmiče razumu, ali čovek, u svojoj konačnosti, pokušava da je uhvati, da je definiše i odredi, da razume te silne intenzivne emocije što besomučno udare i ne puštaju, obuzimaju i preplavljuju, pa se oseća kao zaronjen u vodu, a opet sve vidi jasno, jer pogled ostaje bistar i budućnost se sama rađa i razvija tu pred našim očima, kao svetlo stroboskopa, sličice, isprekidane, iseckane u brzini se sklupaju

u priču i mi instinktivno rukom posežemo ne bismo li uhvatili obećanje dato onim što u srcu osećamo.

Drevna je ljubav, reklo bi se da je bezmalo postojala i pre čoveka, ali je uvek postojao neko dovoljno mudar da je spozna, sakupi određena znanja i iskaže neizrecivo, pokuša da je približi svima jer baš svi podležu ovoj sili – osim nekolicine istinski nesrećnih; njih mi je najviše žao, jer ljubav je lepa i kada zaboli. Bol je samo dokaz da smo živi.

Ljubav je podstakla mudrost da najveće umove pokrene i pokušaju rečima objasniti ono što se oseća. Kolevka kulture slušala je reči Platona i Aristotela, svako je o ljubavi želeo nešto da kaže. Možda su i bili na tragu nečega važnog, važnijeg od svega drugog, kad su ljubav videli i opisali kao jedinu svrhu življenja, života kao pojma, života kao opštosti. Ko smo bez ljubavi? Vredi li tada uopšte i živeti?

Svrha života ume biti nedostižna ali ostaje težnja, a Platon je baš to i video. Čovek i žena na početku vremena bili su jedno – savršeno biće; androgini. Tako savršeni bili su pretnja bogovima, pa zavidni, ljubomorni bogovi, ne bez straha, razdvojiše jedno telo na dva dela i osudiše ih da se večno traže, čineći jedno drugom svrhu. Neko život ceo provede u potrazi, ali ne očajava i kad je potraga okončana bez uspeha, jer je suša bila ispunjena znajući da njen deo negde ipak postoji i da su savršeni čak i tako razdvojeni.

I nisu samo ova dva mudraca u ljubavi videli svrhu, ova se mudrost prenosi na ceo hrišćanski svet, na sve pustinjske dine i arapske noći, na Šeherezadinu hiljadu i jednu priču, sve do cara Solomona i Pjesme nad pjesmama u kojoj ljubav živi neobuzdana i van svake zadržke – Snažna je ljubav kao smrt. Ljubav i smrt, eros i tanatos, dve najveće sile bez kojih nema ni života, jer ko smo ako ne volimo ognjem ljubavi i šta smo ako nismo konačni?

Eon za eonom, epoha za epohom, vreme prolazi, gradovi se ruše, civilizacije nestaju, nove se stvaraju, od kule Vavilona do nebodera dvadeset i prvog veka, ali nešto je ipak ostalo konstantno – čovek i dalje traži ljubav. Ljudsku potrebu da voli i bude voljen ništa nije uništilo.

Osećamo promene. Opominju nas da nismo više toliko efemerna bića, a i da jesmo, nećemo samo nestati. Raste vreme, rastemo i mi, stvarnost nije toliko romantizovana, ni gradovi nisu romantični samo zato što su mali, pa se i ljubav vidi, prepoznaje i klasifikuje. Na nama je da li u to verujemo, da li smo spremni da prihvatimo ograničenost podela, i bolnu istinu da se i ljubav razlikuje, i da nije uvek vatromet.

Psiha–Duša–Razum – eto još jednog trojstva pored Oca, Sina i Svetog Duha. Razmišljam, koliko je hrabrosti trebalo da se čovek upusti u proučavanje onog što je izvan fizičkog, da pokuša da razume psihi, posebno jer ovo trojstvo nije uvek u slozi, uvek jedno teži da prevagne i nadjača ono drugo, pa je teško stvoriti jedinstvo. Da li to znači da je Kupidon spustio luk i svoje strele pustio niz vodu, umočio u reku Stiks i sve prepustio zaboravu?

Rekao bih da ne.

Mnogo je hrabrosti bilo potrebno Frojdu, Jungu, da postanu Frojd i Jung i iscrtaju mapu onog nevidljivog u čoveku i da sada dušu lečimo gotovo jednako kao i telesne rane. Disekcijom psihe, opreznije pristupamo jedni drugima, znamo da su nevidljive povrede ozbiljne, nežniji smo, dodir ima novo značenje. Sada mogu da kažem da me tvoj postupak boli, sada mogu da suojećam sa tvojim bolom, sada znam šta znači empatija, u čitavom uređenom haosu, u entropiji života, empatija je najbolja početna tačka.

Trojstva i tri jedinstva prate nas kroz ceo život, bilo da govorimo o jednom jedinom danu izdvojenom u tri faze, od jutra preko dana do noći, bilo o detinjstvu mladosti i starosti. Nije li upravo to indikator postojanja tri ljubavi, tri faze ljubavi,

tri različite manifestacije jedne iste pojave upakovane u tih pet slova, jedni reči što se lepo piše na svim jezicima?

Kao što je svet nastao praskom, ako u tu teoriju verujemo, takva je i prva ljubav. Veliki zaslepljujući prasak; zaglušujuća eksplozija u kojoj čitavo postojanje istovremeno i gubi i dobija smisao. Vazduh se uskomeša i zgusne, svet se nadima i širi, u vazduhu se čuje pucketanje elektriciteta, on se skuplja, sažima i sabija, sve se zamrača, zatomi i nestane, a onda bljesne, oluja rascepa vazduh, čuje se grom, eksplozija i tlo se pomera, a zatim – muk.

Nakon eksplozije, nastaje tišina. Vazduh postaje ređi, oblaci se razilaze, tutnji tek negde u daljini, a kiša spira sve i opet se vraća bistar pogled i više ne vidimo ljubav. Nije više toliko silna, otišla je, ali nas je dotakla po obrazu, peče neko vreme, obraz još uvek bridi jer bila je silna, kao da nas je izazvala da je potražimo. Osećaj prve ljubavi ostaje zauvek urezan na koži, na telu, u porama i prenosi se na najsitnija zrnca krvi. Čuvamo je u srcu jer je bila prelepa, možda tužna, ali to ne umanjuje njenu lepotu. Ona nas je pročistila i pokazala šta sve ljudsko telo može, na šta je sve um spreman ako mu se pridruži srce. Otkrili smo emocije za koje nismo znali da postoje i tek tada možemo sebe nazvati ljudskim bićem.

Nije dovoljan samo razum, nešto i njemu izmiče mada smo njime spoznali elementarno stanje koje on do kraja ne može da pojasni, pa stičemo utisak da kad ima ljubavi mišljenje čuti.

Možda tajna i jeste u toj prvoj nemislećoj slepoj ljubavi. Možda smo samo suviše strogi prema sebi, skućeni u okvirima razuma i društvenih uloga, dekonstruisani na pozicije, na statute i životne faze, i ljubav vidimo drugačije.

Bljesak je teško ponoviti, gotovo nemoguće kao što ne možemo prvi utisak ostvariti dva puta niti u istu reku dvaput zagaziti. Teče, oteklo je, proteklo i mi skupljamo ono što je od nas ostalo, spajamo se iznova, možda sa više opreza, jer što smo

stariji nismo pametniji, već oprezniji, iskustvo nam je reklo – nemoj!, pazi!, promisli! – i onda usporimo, pazimo, promišljamo, korak po korak idemo. Ne težimo buri, virovima i ubrzanju; istina, potajno priželjkujemo, brod se ponekad zaljulja i talasi zapljuskuju, ali drugi put biramo mirnije more, tražimo sklad i uređenost i osećamo da smo upoznali drugu i drugačiju ljubav.

Došla je kasnije. Čini nam se baš u pravo vreme kad za sebe kažemo: da, spremni smo za novu fazu! Nema zvuka groma, ali ima suptilnih pokreta unutar tela koji nam kaži da probamo, da je neko koga ispred nas vidimo važan, da je vredan i da se damo. Odmeravamo se, racio radi, grozničavo se trudi da stvori parametre i ispituje da li ova dva broda mogu ploviti jedan pored drugog i još važnije, da li mogu biti zajedno ukotvljeni u istoj luci i odoleti vetrovima, stalnom zapljuskivanju talasa i nagrizanju soli. Da li je konstrukcija dovoljno čvrsta da podnese teret iskustva, teret ličnosti, teret prošlosti, pa da tako, udruženi dočekaju budućnost koju ne vidimo ni kad se najviše trudimo. Možemo li trajati dok oba broda ne potonu?

Odgovore najčešće nemamo ili ne znamo, naslućujemo ih i hrabrost nam pomaže da damo šansu. S rukom u ruci gradimo ono što će se zvati „naš život“. Osnivamo zajednicu i težimo da stvorimo nešto što će u sebi imati deo od oboje – da nas bude makar troje. Jedno „Ja“ i jedno „Ti“ spojeni u ono što će nas zauvek vezati.

Dajemo šansu, dajemo priliku i sve u nju ulažemo, a na putu se ređaju izazov do izazova. Karakter udari na karakter, nestane snage, jer nečija prevagne, jedno je uvek naizgled jače i polako kreće sve da se osipa. Pesak curi kroz prste šake i sve manje ga ima. Nestaje zrno po zrno i menja se dinamika. „Volim te“ ne zvuči više isto, kao da su upotrebljene potpuno drugačije reči od onih koje su izgovorene prvi put; isto je rečeno, ali se značenje udaljilo od prvobitnog.

„Ti si mi kao sestra“;

„Volim te kao brata“;

„Uopšte te ne volim.“

Šta onda? Šta kad se umeša život? Šta kad se stvore prilike koje stvaraju jaz? Gde je kraj kompromisu? I ko će prvi prizvati onu hrabrost koja je na početku bila potrebna za prvo Volim te? Ko će je prizvati i prvi reći da je kraj?

Neko ipak mora. Ostaće poštovanje, ostaće ljudskost i razlaz je moguć bez zamerki. Ne valja biti stranac, jer smo time okrenuli leđa i sebi, pravimo se da nemamo ništa sa osobom koja smo evidentno nekada bili, ma koliko se sada više u njoj ne prepoznamo. Ne smemo zaboraviti da je tu i „onaj treći“ deo nas, malo do mog Ja malo od tvog Ti napravljen. I dalje nas mora imati oboje.

I to je u redu. Sada smo digli sidra i brodovi su krenuli svaki na svoju stranu. Znamo da smo pravili greške, možda nam je i sama ljubav smetala, možda su nam emocije zamaglile vidik razuma, pa smo kasno shvatili, ali važno je da jesmo i da nas sada ne boli dodir onog drugog. Ostalo je poštovanje. Važno je da se i dalje jedno drugom možemo obradovati i sreću poželeti, mada se ne volimo kao pre. Čak i da nije bilo onog trećeg, spoja našeg mesa, krvi, kosti i genetski zapisa, ipak imamo nešto zajedničko, ipak smo bili jedno.

Put je takav, sa manje ili više zaokreta, turbulencija, neravnina i odrona, kako za koga; ali je takav. Vijugav i dug, a potraga se nastavlja. Nakon dve ljubavi treća je ona u koju i dalje najdublje verujem.

Treća ljubav nadilazi samu sebe, izlazi van okvira svega što smo do tada znali, veća je od same sebe, jer to upravo onaj susret dve polovine što su nekada činile jedno biće, toliko moćno da je bilo pretnja bogovima. Ljubav srodnih duša briše granice postojanja i guta sve pred sobom. Usisaće mene u tebe i tebe u mene. Ti i Ja bićemo ono što je oduvek trebalo da budemo. U tebi ću videti sebe i ti ćeš u meni videti sebe. Ja sam tvoje ogledalo, a

ti si moj odraz. Da li ovo znači da smo isti? Nikako. Ali tvoj telo i tvoj duh su ono pred čim se ja otvaram. Tebi ću darovati svoje tajne i neću strahovati, neće me biti strah da ćeš ih zloupotrebiti i neće me biti sram. Pred tobom se neću stideti da budem ono što jesam. Reći ću ti sve svoje tajne, ma koliko mračne bile. Sa tobom ću podeliti svaki svoj bol, a mene će boleti svaki tvoj. Želeću da ga sa tebe skinem i umesto tebe ga odbolovati. Sa tobom ću pričati i znaću da me slušaš. Tebe ću gledati i u tvojim očima videti sebe i biti siguran da me stvarno vidiš, baš onakvog kakav jesam – golog i bez maske, raskrinkanog i prozirnog. I neće biti straha, samo mir i sigurnost. Neće biti osude, neće se brojati greške niti zbrajati poeni. Račun se neće svoditi. Deliću sa tobom svako svoje iskustvo, a tebi dati podršku kad zatreba i nećeš mi morati reći da ti treba podrška – znaću. Kao što ćeš i ti bez reči znati kada mi treba tvoj zagrljaj, tvoja reč ili samo osmeh, pa da nastavim dalje sa novim elanom, sa novim plamom krvi.

Rašćemo zajedno, oslobodićemo pun potencijal jer ja čuvam leđa tebi i osećam da su i moja zaštićena tvojom rukom. Biću ti vetar u jedra jer ćeš i ti slati vetrove kad meni zatreba. Neće biti uzbuđenja koje iscrpljuje, stres će biti nepoznata reč čije značenje nikada neću naučiti ni shvatiti – spokoj i radost jer smo zajedno, na bilo kom mestu, bilo kom uglu planete.

Posao neće biti težak, sa lakoćom ću obavljati sve zadatke, biti bolji nego ikada, jer me osećaj ispunjenosti neće napuštati, znajući da se na kraju dana vraćam tebi, da ćeš me sa iskrom u oku gledati iskreno i jednim prostim Kako si proveo dan rešiti sve. Zagrljaji će nam pričati otkucajima srca, krv će nam bezmalo zajedno teći. Biću potpuna osoba.

Celovit jednom i zauvek – to je za mene ljubav.

Jednom sam verovao da sam ovakvu ljubav pronašao. Nažalost, ova knjiga i sva njena poglavlja reći će suprotno. Sve je bilo u mojoj glavi i na mojoj polovini terena, na mojoj strani obale. Na drugoj, sama sa sobom, stajala je ona – Ljubav.

U nju sam utkao verovanje o vrednostima kakve sam želeo, verovao u poštovanje, lojalnost, podršku, verovao da rastemo zajedno, da gradimo budućnost i porodicu, da ništa nije samo moje ili samo njeno, već naše i zajedničko, da živimo istu sadašnjost i nadamo se istoj budućnosti, istoj stabilnosti i zaštiti. Verovao sam da živimo iskreno i da imamo zajedničku Istinu.

I jesam. Za Ljubav sam dao sve; sve u šta sam verovao, u šta i dalje verujem iako sam preživeo obmanu srca i prevrtljive žene, najuspešnije glumice u predstavi sa više žrtava i to najtežih.

Za mene kao muškarca, kao čoveka, kao ljudsko biće svrha postojanja i neraskidivi deo mog identiteta jesu moja deca, moji dva sina. Raniti njih, neoprostiv je zločin. A Ljubav se usudila da uradi upravo to – spremna je da u ovom procesu, koji vidim samo kao neosnovanu odmazdu bez razuma, kao žrtvu prinese i Našeg Sina.

Poglavlja ove knjige vode kroz put svega što sam sa njom preživeo, vode ka oslobođenju od bolnog iskustva dugog sedam godina. Bol je bio toliko jak da je prodirao do kosti. Sve do konačne izdaje, do savršene izdaje oličene u jednoj osobi – Ljubavi.

Neka ove strane i sve reči u njih utisnute budu svedočanstvo o poverenju i kome ga ne dati, a ne izgubiti veru u njega; moja priča neka bude i vaša, neka bude nauk i upozorenje – manipulacija je opasna rušilačka sila, a ljubav, to uzvišeno osećanje dostojno bogova, ume biti prevrtljiva, a najopasnija je onda kada su nam oči slepe, zaslepljene silinom emocija, pa je srce otvoreno i lako u sebe prima nož.

Jeste bolelo, boli i dok pišem, ali nije ni svaka bol loša ni zla – ova knjiga biće moje čišćenje, iz ovih stranica izroniću čist, slobodan i oslobođen sa istom verom u veliku ljubav – u to sam siguran.

II

~ Grom iz vedra neba ~

Tako je to sa prirodom. Toliko je ima u nama, silna je i neumoljiva, a mi smo spremni da je suzbijemo, da se sa njom borimo, kao da nismo od zemlje sazdani. Od nje smo nastali, njoj se i vraćamo.

Ne čudim se što je se plašimo, ne smemo zaboraviti da je Sunce bilo Bog, slavili smo prirodu jer smo joj se divili, ali od nje i strahovali; videli smo je na delu i shvatili da joj nikada nećemo dorasti. Uvek je nad nama sva ta sila, kao opomena da smo mali u odnosu na nju; samo smo tren u vetru, kap u okeanu i ništa, baš ništa smo pred gromom.

A grom je jak i često udari iznenada kad mu se najmanje nadamo. Bar je tako bilo sa mnom. Ne mogu reći da žalim, da nisam zahvalan na potresu – da nije bilo njega, ne bi bilo ni ovih stranica, ni ovog čišćenja kroz upisivanje reči na belinu papira, ne bi bilo milozvučnog kucanja po tastaturi, gde me svaki dodir tipke, svaka nova reč i poskakivanje kursora vode ka pročišćenju, ka istini, gde mogu čist i ogoljen da stanem pred svetom, glasno i sa ponosom kažem svoje ime.

U meni nema laži, a ni istinu neću da skrivam. Samo nas istina može očistiti i za nju se valja boriti. Pogođen će biti onaj ko se pronade. Istina je ogledalo koje izbegavamo. Odraz u rečima, pisanim ili izgovorenim, opržiće i najtvrdi obraz. Istina peče, istina boli, ali istina i oslobađa. Za nju je potrebna i hrabrost, ali se istinom brani i čast. Za nju sam spreman na sve. Grom nije

tu samo da udari, spali i sažeže, on je tu i da obasja, pa se i kroz najgušću tminu vidi i ono najskrivenije.

Sećanju prija mir, potreban mu je mrak da se sinematoskop razvije i projektuje slike na beli zid sećanja. Zatvaram sada oči i vraćam se na 21. septembar 2017. godine, hotel Intercontinental, Ljubljana, tek otvoren nekoliko nedelja pre nego što sam došao tamo, nakon mog putovanja u Beograd, Srbija.

Čudno je to sa sećanjima, vešto se prikadu i udare i kad ne želimo, pa odjednom vidimo slike i prizore kao da smo iskoračili iz sopstvenog tela, negde smo sa strane, veoma blizu, pa i mirise osetimo jasno, koža je izložena vetru, suncu i kiši, i sve se tako jasno ocrtava.

Kao što možda znaš, emigrirao sam iz Jugoslavije, preko Beograda, u Australiju krajem osamdesetih. Gotovo trideset godina kasnije, vratio sam se u Srbiju – prvi put u Beograd, grad koji sam oduvek voleo. Slobodno mogu reći da je odigrao ključnu ulogu u spasavanju moje budućnosti, jer je upravo Beograd i beogradski aerodrom, mesto sa kog sam se otisnuo u život kakav imam danas.

Na isto mesto sa kog sam, tih osamdesetih, emigrirao u Australiju, vratio sam se trideset godina kasnije – Beograd, Srbija. Neka mesta ostanu u lepom sećanju i bude ljubav u nama neovisno od opšteg mišljenja, arhitekture ili bilo čega drugog što bi moglo „propisati” razloge zašto voleti grad. Ja sam Beograd voleo, čini mi se, oduvek. I eto me opet, ovog puta bez straha, nervoze i neizvesnosti. Gledamo se Beograd i ja, obojica srećni, prepoznamo jačinu duha koja obojicu čini stamenima.

Sreo sam se sa svojim saradnicima – ljudi od poverenja su neizmerno važni, ma kuda pošli, a ja sam upravo takve imao. Znaš da me je dar za ljude i čitanje njihovih ličnosti oduvek služio i branio od loših namera, koje jesu neizostavne, posebno kada si u poslovnom svetu. U to vreme sam bio u upravnom odboru

veoma važne luke, čak predsednik odbora, nakon četiri godine rada kao direktor. I nisam stajao nikada, uvek sam želeo da dam više, pružim i ono što izlazi iz okvira maksimalne posvećenosti, jer *ne mogu, ne umem i nemam volje* za mene nikada nije postojalo.

Sećam se da sam bio veoma zadovoljan. Raspoloženje mi je dodatno popravio veoma uspešan sastanak sa kolegom, mojim prijateljem iz Slovenije, kog sam imenovao za konsultanta i poverio mu da istraži potencijalne prilike za razvoj ili ulaganje u luku na Dunavu. Sve se razvijalo baš kao što treba, on je imao odličan sastanak sa mnom i određenim ministarstvima, pa je uvek prisutna napetost, mogla da popusti.

„Prijatelju, bilo mi je zadovoljstvo“, rekao sam mu pružajući mu ruku. „Morao bih sad da krenem. Putujem za Sloveniju, sve je sređeno, avion je rezervisan.“

„Imam bolju ideju“, reče on osmehujući se. „Idemo kolima. Svideće ti se. Veruj mi, nećeš zažaliti.“

Sve oko mene mi je govorilo da pristanem – ovaj dan ima plan za mene. Ako pažljivo posmatramo i otvorimo sebe, možemo osetiti i ono što se tek naslućuje. Pustio sam da me vodi dan i sa njim iz Beograda krenuo u Ljubljanu.

Bio je sasvim u pravu – nisam požalio, tada još uvek ne.

Put od Beograda do Ljubljane je prelep i kao da svedoči o svim našim ukrštanjima i susretima, istorijskim i kulturološkim: Srbija, Hrvatska, Bosna, pa još jednom Hrvatska, spoj tradicije, truda, progresa i Evropske unije kojoj pripadaju Hrvatska i moje odredište – Slovenija.

A vetar nosi miris zemlje i nečeg poznatog, skoro zaboravljenog, kao miris detinjstva.

Kako se približavamo granici sa Hrvatskom, pejzaž počinje da se menja. Ravnica postaje razigranija, brda se polako izdižu, a Dunav se proteže kao srebrna zmija između svetova. Prelazak granice deluje kao da ulazimo u drugu sliku iste priče – kuće se menjaju, ali nebo ostaje isto. Slavonija nas dočekuje širinom

i tišinom. Vinogradi se pružaju po blagim padinama, a mali gradovi, sa crkvicama koje izranjaju iznad krovova, deluju kao tihe razglednice iz prošlosti.

Zatim – Bosna. Reke su nemirnije, planine bliže, a putevi vijugavi i ponekad uski, kao da te vode kroz vreme, a ne prostor. Puštam čulima na volju i mašti da se rasplamsa i sve mi miriše na borove, dim iz ognjišta i kafu što se pije polako, bez žurbe. Ljudi pored puta prodaju med, rakiju i sir, a u daljini se vide dimnjaci iz kuća koje kao da se grle uz brda.

Ponovo ulazimo u Hrvatsku, ali sada nije onako ravna. Obzorje prekrivaju šuma, miris smole, svežina i tišina koja ume da odzvanja u ušima. Put se penje i spušta kao da pleše. Prozori automobila su ramovi za slike renesansnih umetnika: brda prekrivena zelenilom, mestimične bele kuće i planinski potoci koji, poput nestašne dece, preskaču kamenje. Sve je čulno i životno.

I onda, posle tog divljeg plesa kroz šume i planinske prolaze, ulazimo u Sloveniju – tiho, gotovo neprimetno, kao smo zakoračili u baštu koju nečija vešta ruka brižljivo neguje. Sve deluje uredno, skladno, pitomo. Brda su zelena i čista, sela kao iz bajke, a Ljubljana se otkriva kao grad koji je nežno položen u dolinu između reka i planina – sa svojom starom tvrđavom na brdu, mostovima što se presijavaju u vodi i krovovima boje bakra pod večernjim nebom.

Ponovo sam dečak u Jugoslaviji. Detinjstvo izranja pred mojim očima, i ja, malen i željan znanja, otkrivam i zavirujem u skrivene kutke Pirana, u sebe upijam magiju priča, zvuke koraka stanovnika, talase mora.

Veče je i ja sam spokojan. Nisam osećao umor, mada je put trajao nešto više od pet sati.

„Prijatelju, možeš li me ostaviti kod onog butičnog hotela gde uvek odsedam”, upitao sam ga, ali mu na licu ponovo vidim onaj osmeh, što mi nagoveštava da ima drugačiji plan.

„Ne, ne. Ovaj put nećeš tamo. Jednostavno moraš videti novi hotel. Tek je nedavno otvoren, a ima sve što ti treba. Znam da voliš teretanu, a ovaj ima odličnu. Veruj mi, svideće ti se.”

Nisam imao razloga da mu ne verujem, a i ovaj dan kao da je bio za promene i sada, toliko godina kasnije, više nego ikada sam uveren da je sve moralo biti tako – neki dani jednostavno žive sami za sebe, a mi pratimo trag koji nam pod noge postavljaju.

Veče me zatiče ispred hotela *Interkontinental* i već po spoljašnjosti mogu da ocenim da će hotel opravdati preporuku mog prijatelja iz Slovenije. Veče je prijatno, vrućina se stišala i sada shvatam da određene podudarnosti samo život može da namesti; uviđam da ništa nije slučajno, da se neki susreti prosto ne mogu izbeći niti namestiti – ili se dese ili se nikada desiti neće.

21. septembra, nakon što sam se smestio u hotelsku sobu, pošao sam da ispitam kakve pogodnosti nudi hotel. Antičko shvatanje jedinstva tela i duha u meni živi i danas, pa se trudim da ne preskačem vežbanje, zaobilazeći sve moguće izgovore. Hotel je dobro opremljen i teretanom i spa centrom za rehabilitaciju i regeneraciju mišića nakon vežbanja. Prateći dobru stranu rutine baš tog 21. septembra, na 21. spratu hotela *Interkontinental* na kom je bio spa centar – vreme je stalo.

I ne samo vreme. Stalo je sve. Sve prethodne godine izbrisane su tog jedinstvenog trena u kom se spoznaje sva nevažnost prethodnih godina, i počinje nova vera, novi život, novo sve. Ne čuje se sat, kazaljke miruju i vreme se meri samo otkucajem žile kucavice i šumom krvi koja žuri kroz vene, zagrevajući ih do ključanja. To je trenutak kada jednostavno znaš. Svuda je mrak, kulise životne pozornice se brišu, siluete okolnih ljudi i usputnih prolaznika se stanjuju i nestaju u zaborav, žamor se stišava i svetlo je samo jedno – dolazi iz susreta, izbija iz nje, iz nje prelepe što stoji na 21. spratu hotela *Interkontinental*, tog 21. septembra 2017. godine.